

דניאל
פרק ט'

מעט חורבן הבית והעיר מכל וכל.

ג **וְאַתָּה אֶת-פְנֵי אֱלֹהִים לְבַקֵּשׁ תְּפִלָּה וּמִתְנוּגִים בָּצֹום וּשְׂק וְאַפֶּר:**

מצודת דוד: **וְאַתָּה אֶת פְנֵי אֱלֹהִים לְבַקֵּשׁ תְּפִלָּה וּמִתְנוּגִים -** רוץ להו: ומטרם בינויו בספרים עוד, חשבתי שגם בנין בית המקדש וגאולה שלימה בכלות שביעים שנה להתחפשותה בכל על ישראל מעות שכbesch נבוכדנצר את יהויקים בראשונה, והוא הלא הייתה בשניה למלכות נבוכדנצר, והוא מלך מ"ה שנים. אם כן, נשארו עוד משנותיו מ"ד שנים. וימי אויל מזרוך בנו כ"ג שנים, אלא שנבלעה שנה אחת ביום מלכות אביו כי עלתה לוזה ולזה, hari אם כן ס"ו שנים. וימי בלשائز בנו ג' שנים, hari שביעים שנה חסר אחת. אם כן, בשנה אחת לדרישוש מלאו שביעים שנה. וכאשר ראיית שאין גאולה שלימה ממשמת לבוא, שמתי פני כלפי המקום להתפלל על הדבר, בחשבי שבכבוד העון נתאריך הקץ. **בצום ושק ואפר** - בהתלבשות שק ובתפלשות אפר, דרך צער והכנעה.

ד **וְאַתָּה לִיהְנָה אֱלֹהִי וְאַתָּה וְאָמֵרָה אֱלֹהִי הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שָׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֲסֵד לְאַהֲבָיו וְלְשָׁמְרִי מִזְמֹתָיו:**

מצודת ציון: **אנא -** עניינו לשון בקשה.

מצודת דוד: **וְאַתָּה לִיהְנָה לְה' אֱלֹהִי וְאַתָּה על העונות. שומר הברית וחתסד -** הגמול שהבטיחה בברית.

ה **חֲטָאָנוּ וְעָנוּנוּ הַרְשָׁעָנוּ וּמְרַדָּנוּ וְסֹרְמַצְוָתָה וּמְמַשְׁפָטָה:**

מצודת דוד: **וְסֹרְמַצְוָתָה וּמְמַשְׁפָטָה -** והנונו

דניאל
פרק ט'

א **בָשָׁנֶת אֶחָת לְזִרְנֹעַשׁ בְּוּאַתְשָׁנוֹרֹשׁ מִזְרָע מַדִּי אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ עַל מַלְכּוֹת בְּשָׁקִים:**

מצודת דוד: **לְזִרְנֹעַשׁ בּוּ אַתְשָׁנוֹרֹשׁ -** אין זה אחשורוש שהיה ביום המן, כי דריוש בנו היה נקרא דריוש הפרסי, והוא דריוש המדי שליח המלוכה אחרי מות בלשائز, כמו שנאמר לעלה (דניאל ר'א) "זִרְנֹעַשׁ מַדִּי קָבַל מִלּוּתָא".

ב **בָשָׁנֶת אֶחָת לְמַלְכּוֹ אָנִי דָנִיאֵל בִּינְתִּי בְּסֻפְרִים מִסְפֵּר הַשְׁנִים אֲשֶׁר הִיא דְבָרִיהָנָה אַלְיוֹרְמָנָה הַנְּבִיא לְמַלְאֹות לְחַרְבּוֹת יְרוּשָׁלָם שְׁבָעִים שָׁנָה:**

מצודת ציון: **בְּסֻפְרִים -** מלשון מספר וחשבון.

מצודת דוד: **בָשָׁנֶת אֶחָת לְמַלְכּוֹ -** לפי שארכו הדרברים בפסוק שלפניו, لكن אמר שוב בשנת אחת, וכן דרך המקרה. **אָנִי דָנִיאֵל בִּינְתִּי בְּסֻפְרִים וְגֹוי -** כי מתחילה טעה בחשbon שביעים שנה שאמר ירמיה (ירמיה כ"ט) "כִּי לְפִי קָלָאת לְכָל שְׁבָעִים שָׁנָה אָפְקֹוד אֶתְכֶם וּכְוֹ", וחשב גם נבון בנהן בית המקדש וגאולה שלימה תהיה בכל עול שביעים שנה להתחפשות מלכות בכל על ישראל מעות שכbesch נבוכדנצר את יהויקים בראשונה.

אבל בדברי המלאך האמור בסוף הענין נtosף בו בינה במספר החשבון, והשכיל לדעת כי מספר השנים אשר היה דבר ה' אל ירמיה שיבנה הבית בשניה, ויהיה אז גאולה שלימה, היא תהיה בעת ימולא שביעים שנה לחרבות ירושלים, רוצה לומר: מעט גלות צדקיה. וכמו שהתחלה הפקידה אשר ישבו לארץ תהיה בכלל שביעים שנה מעות התחלה התחפשות בכל על ישראל, כן סוף הגאולה ובנון בית המקדש תהיה בכלל שביעים

דניאל

פרק ט'

"זקטר לא נתק ארצה". האלה - הקלהה. מצדמת דוד: וسور - והיו הולכים וסרים. ומתק עליינו האלה והשבועה - נשפק עליינו אלה, ועונש בטל השבועה אשר נשבענו על קבלת התורה. כי חטאנו לו - לפי שחטאנו לו.

ט: ויקם אתיךברו | אשדר-דבר עליינו ועל שפטינו אשר שפטונו להביא עליינו רעה גילה אשר לא-געשתה תחת כל-השמיים כאשר געשתה בירושלים:

י: כאשר כתוב בתורת משה את כל-הרעאה הנאת באה עליינו ולא-חלינו אתי-פנוי | יהנה אל-ינו לשוב מעוננו ולהשכיל באמתה: מצדמת ציון: חלינו - עניינו תפילה, כמו (שםות ליב יא) "ויחיל משה".

מצודת דוד: באשר כתוב בתורת משה את כל הרעה הזאת באה עליינו - כמו שכותב כן הביא. ולא חלינו וגוי - בעוד היינו בירושלים, כאשר שמענו הנביאים מנביאים על הרעה, לא חלינו לה. לשוב מעוננו ולהשכיל באמתה - לדעת ולהתבונן שאתה אל-אמת.

כ: ונישקד יהנה על-הרעאה ויביאה עליינו ביד-צדיק יהנה אל-ינו על-כל-מעשי אשר עשה ולא שמענו בקהל: מצדמת ציון: ונישקד - עניינו מהירות, כמו (ירמיה א' יב) "כִּי שׁוֹקֵד אָגִニ".

מצודת דוד: ונישקד ה' על הרעה ויביאך עליינו - מיהר על הרעה לרכת והביאה עליינו, רוצה לומר: מיהר להביא גולה אחר גולה, והם גלות יהוקים ויכניהם וצדקה. כי צדיק ה' וגוי - רוצה לומר: ולא לעול תהשך לו, כי באמת צדיק הוא על כל מעשה הגנות אשר עשה לנו, אבל אנחנו לא שמענו בקהל לחתת מוסר כאשר ראיינו שיד ה' נגעה בנו בגנות הראשון, ולזה הביא גם את השני גם את השלישי.

ט: ועתה | לא-ני אל-ינו אשר הוציאת את עמדת הארץ מקרים ביד חזקה ונעשה לך שם כיום הזה חטאנו רשותנו:

מצודת דוד: ועתה וגוי - חורז הוא על סוף

דניאל

פרק ט'

הולכים וסרים ממוץות.

ט: ולא שמענו אל-עבדיך הנביאים אשר דברו בשמה אל-מלךינו שרינו ואבתינו ואל כל-עם הארץ:

מצודת דוד: אל מלכינו שרינו ואבותינו ואל כל עם הארץ - אשר ספו חמו, ולא נשאר מי מבניהם.

ט: לך אדני האדקה ולנו בשחת הפנים פיום תהה לאיש יהודה ולישראל ירושלם ולכל-ישראל הקרים והרחקים בכל-הארצות אשר הדחתם שם במלחמות אשר מעליךך:

מצודת ציון: במלחמות - עניינו חטא ופשע.

מצודת דוד: לך אדני האדקה - עמר הצדקה بما שנשאר בנו שארית. ולנו בושת הפנים ביום זהה - מה שאנו בגללה בושים וחפורים כאשר אנחנו הימים, הבושת תהשך לנו ולא למקום ברוך הוא, כי לא קצחה ידו מפדות, אבל עוננו גורמים. לאיש יהודה וגוי - לכולם תהשח בושת הפנים. הקרים - אשר לא גלו למרחוק. במלחמות - בעבור מלחמות.

ח: יהנה לנו בשחת הפנים למלאכינו לשרינו ולא-בתינו אשר חטאנו לך:

מצודת דוד: אשר חטאנו לך - על אשר חטאנו, כי זה גרמה הגלות אשר היא לנו לבושת.

ט: לא-ני אל-ינו הרחמים והסלחות כי מרדנו בו:

מצודת דוד: לא-ני אל-ינו הרחמים והסלחות - רוצה לומר: בידו המה. כי מרדנו בו - לפי שמרדנו בו צריך להיות בידו הרחמים והסלחות, כי בלבודם לא נוכל לעמוד.

ט: ולא שמענו בקהל יהנה אל-ינו לילכת בתורתינו אשר נתנו לפנינו ביד עבגיו הנביאים:

יא: ובכלי-ישראל עברו את-תונתך וسور לבלמי שמוע בקהל ותתך עליינו האלה והשבועה אשר כתובה בתורת משה עבד-האללים כי חטאנו לו:

מצודת ציון: ותתך - עניינו יציקה והרקה, כמו

דניאל

פרק ט'

גָּקְרָא עַל עִירֶךָ וְעַל עַמֶּךָ - לומר עיר אלהים וכן אלהי ישראל, ואין זו כבודך לעזם ביד הגויים.

כ **וְעוֹד אָנָּי מִדְבָּר וּמִתְפֵלָל וּמִתְנַדֵּה חֲטָאתִי** וְחַטָּאת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּמִפְּלִיל תְּחִנְתִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה
אֱלֹהֵי עַל הַר קֹדֶשׁ אֱלֹהֵינוּ:

מצוות דוד: **וְעוֹד אָנָּי מִדְבָּר וּמִתְפֵלָל וּגְוִי** - רוץ להומר: מלבד הדברים הנאמרים פה, הייתי מדבר ומתפלל עוד בדברים אחרים, והייתי מתחודה וכו'. **עַל הַר קֹדֶשׁ אֱלֹהֵינוּ** - בעבר הרכד של אלהי, והוא בית המקדש.

כג **וְעוֹד אָנָּי מִדְבָּר בְּתִפְלָה וְהַאֲישׁ גָּבְרִיאֵל** אֲשֶׁר רְאִיתִי בְּחַזּוֹן בְּתִחְלָה מֵאָרֶב בִּיעָף נָגַע אַלְיָה
בְּעֵת מִנְחַת־עַרְבָּה:

מצוות ציון: **מוֹעֵף בִּיעָף** - מלשון עיפויה ופריחה. **מִנְחַת עַרְבָּה** - תשורת ערב.

מצוות דוד: **וְעוֹד אָנָּי מִדְבָּר בְּתִפְלָה** - בעוד שהייתי מדבר בתפילה. **וְהַאֲישׁ גָּבְרִיאֵל אֲשֶׁר** רְאִיתִי בְּחַזּוֹן בְּתִחְלָה - בה חזון הנראה לי בשנת שלוש לבלאצ'ר, כי בשנת אחת לבלאצ'ר ראה בחלום מה שראה. **מוֹעֵף בִּיעָף נָגַע אַלְיָה** בְּעֵת מִנְחַת עַרְבָּה - פרוח בפריחה ונגע אליו בעת ומן הקרובות מנהת הערב, והוא תמיד של בין הערכבים.

כט **וַיְבָנֵן וַיְדַבֵּר עַמִּי וַיֹּאמֶר דָּנִיאֵל עַתָּה
יֵאָתֵי לְהַשְׁכִּילךְ בִּינְהָה:**

מצוות דוד: **וַיְבָנֵן** - הבן אותו. **עַתָּה יֵצְאָתִי** - מן השמיים. **לְהַשְׁפִּילךְ בִּינְהָה** - להשכיל אותו הבנת הדבר בעניין זמן הגואלה.

כג **בְּתִחְלָת מִנְגּוֹנִיךְ יִצְאָ דָּבָר וְאָנָּי בְּאָתִי
לְהַאֲיד בְּיַיִן חִמּוֹקֹת אַפְתָּה וּבְיוֹן בְּדָבָר וְהַבָּנוּ
בְּמִרְאָה:**

מצוות דוד: **בְּתִחְלָת מִנְגּוֹנִיךְ יִצְאָ דָּבָר וְאָנָּי** בְּאָתִי לְהַגִּיד - בעת התחלת להchan, יצא דבר ה' למלכת להגיד לך, והנה באתי אני להגיד. **בְּיַיִן** חִמּוֹקֹת אַפְתָּה - על שאתה בעל מעלות חמודות, זהה שלח ה' להגיד לך. **וּבְיוֹן בְּדָבָר וְהַבָּנוּ** בְּמִרְאָה - תן דעתך להבין לדבר, וחזור לזרעו. **וְאָמָר:** הבן במראה הנבואה הזאת.

דניאל

פרק ט'

המקרא, לומר: אבל עתה ה' וכו', הנהו שבים ומתודים לומר חטאנו רשענו. **וְתַעֲשֵׂה לְךָ שֵׁם** **בַּיּוֹם הַזֶּה** - להיות מפורסם בעולם על ידי זה, כאשר אתה היום נודע ומפורסם.

טו **אֱלֹהֵי בְּכָל־צְדָקָתֶךָ יַשְׁבִּגְנָא אָפָּךְ** וְחַמְתָּחָת
מְשִׁירְךָ יַרְוְשָׁלָם הַר־קֹדֶשׁ בָּיְתָאָנוּ וּבְעֻזּוֹנוּ:
אָבֹתֵינוּ יַרְוְשָׁלָם וְעַמָּךְ לְחַרְחָה לְכָל־סְבִיבָתֵינוּ:
מצוות דוד: **בָּכָל צְדָקָתֶךָ** - כפי דרך צדקותיך. **כִּי בְּחַטָּאָנוּ וּבְעֻזּוֹנוּ אָבֹתֵינוּ יַרְוְשָׁלָם וְעַמָּךְ** לחרפה - רוץ להומר: לא מ庫וצר בנו בחטאינו ובעונות אבותינו, זהה ירושלים ועמך לחרפה. **לְכָל סְבִיבָתֵינוּ** - כולם מחרפים אותנו.

ט **וְעַתָּה וְשָׁמַע אֱלֹהֵינוּ אַל־תִּפְלַת עַבְדָּךְ** **וְאַל־תִּחְנַנוּ וְהַאֲרִפְנִיךְ עַל־מִקְדָּשׁ** **הַשְּׁמָם**
לְמַעַן אָדָּנִי:

מצוות דוד: **וְהַאֲרִפְנִיךְ עַל מִקְדָּשׁ** **הַשְּׁמָם** - פנה אליה בפנים מאירות ושוחקות, והוא עניין مليיצה. **לְמַעַן אָדָּנִי** - רוץ להומר: למעןך ה', לכל יאמרו העמים מבלי יכולת וכו'.

יח **הַפְתָּה אֱלֹהֵי אָזְנָךְ וְשָׁמַע קָהָח עִינְיוֹנִיךְ** וּרְאָה שְׁמָמְתֵינוּ וְהַעֲיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמָךְ עַלְיהָ
כִּי וְלֹא עַל־צְדָקָתֵינוּ אֲנַחֲנוּ מְפִילִים **פְּחָנוּגִינוּ**
לְפָנֶיךְ כִּי עַל־רְחַמְּמָה הַרְבִּים:

מצוות ציון: **פָּקָח** - פתח.
מצוות דוד: **הַפְתָּה אֱלֹהֵי אָזְנָךְ וְשָׁמַע** - תפילה. **וְהַעֲיר** - שוממות העיר. **כִּי לֹא עַל צְדָקָתֵינוּ** - על בטהון צדקותינו. **כִּי עַל רְחַמְּמָה הַרְבִּים** - על בטהון רחמן הרבים.

יט **אָדָּנִי וְשָׁמַעַת אָדָּנִי סְלָקָה אָדָּנִי** **הַקְשִׁיבָה וְעַשְׂתָה** **אַל־תִּאָחֶר לְמַעַן אֱלֹהֵי** **כִּי שָׁמַעַת נִקְרָא עַל־עִירָךְ וְעַל־עַמָּךְ:**

מצוות ציון: **הַקְשִׁיבָה** - עניינו שמעה. **פָּאָחֶר** - מלשון אחורה והעכבה.
מצוות דוד: **הַי שָׁמַעַת** - את תפילה. **הַי סְלָקָה** - לעונינו. **וְעַשְׂתָה** **אֶל** **פָּאָחֶר** - רוץ להומר: מלא משאלותי, ואל תאחר זמן הגואלה. **כִּי שָׁמַעַת**

דניאל
פרק ט'

שְׁבָעִים שְׁבָעָה - רוץח לומר: כי מספר של שבעה השמיטות האלה בחשבון הזה נגזר לחלק עד משיח נגיד, רוץח לומר: מן החורבן עד משיח נגיד, הוא כורש, יהיה מספר שבע שמטה שלים, אבל השמיינית לא שלימה. **וּשְׁבָעִים שְׁשִׁים וּשְׁנִים פְּשֻׁוב וּגְבַּנְתָּה** - ואחר זה תשוב להיות בנים משך זמן ס"ב שמיטות שלימות, מלבד הנסים אשר לא באו לכלל שמיטה, (ועל שלא נשלה לא זכר אף הנסים).

וمن מוצא הדבר ההוא הנה תוכל להסביר לדעת אשר עידין לא בא העת. כי מספר שבעים שנה שאמר ירמיה לפני מלאת לבבל היא על התחלת הפקידה, והנה היא החשב מהתחלת התפשטות בבל על ישראל, מעת שכבש נבוכדנצר את יהוקים בראשונה, אבל סוף הגאולה ובניין בית המקדש תהיה בכלות שבעים שנה מגלוות צדקה וחורבן הבית, כי אם כן היא עולה החשבוןיפה: שהרי גלות צדקה היה בסוף שנת י"ט לנבוכדנצר, והוא מלך מ"ה שנים, ונשארו אם כן משנותיו כ"ו שנים. ימי אויל מרודך בןו כ"ג, אלא שנבלעה שנה אחת כתם שכתבתி למעלה, הרי אם כן מ"ח. ימי בלשائز בןנו ג' הרי נ"א, ימי דריש המדי שנה אחת הרי נ"ב. אם כן מהחורבן ועד כורש המולך אחר דריש לא נשלה רק שבעה שמיטות ונכנס שלשה שנים בהשميיה השמיינית.

ובהשנה הראשונה לכורש עלו לירושלים והתחלו לבנותה, ועמדו כך ח"י שנה עד השנה הראשונה לדריש הפרסי, והבית לא נבנה עד השנה השנייה, ועמדו ת"כ שנה. אם כן, מבניין ירושלים עד החורבן תל"ח שנה, והם במספר ס"ב שמיטות שלימות, ועוד ארבעה שנים אשר לא באו לכלל שמיטה (ולכן לא זכר אף הנסים), והרי בין הכל שבעים שמיטות.

וכמו החשבון האמור עד משיח נגיד יוחשב מגלוות צדקה, כן חשבון של גאולה שלימה ובניין בית המקדש יש לחשוב שבעים שנה מגלוות צדקה, ולא נשלו עד השנה האחת לדריש הפרסי. כי כשםת דריש המדי היה נ"ב שנה מגלוות צדקה כאשר אמרנו. צא וחשוב ימי כורש ג', הרי נ"ה, ימי אחשווש י"ד הרי ס"ט. אם כן, בשנה האחת לבנו דריש הפרסי נשלו שבעים

דניאל
פרק ט'

כד **שְׁבָעִים שְׁבָעִים נִחְתַּךְ עַל־עֲמֹק** | **וְעַל־עֵיר קָדְשָׁךְ לְכָלָא הַפְּשֻׁעׁ וְלַהֲתָם חַטָּאת וְלַכְּפָרָעָן וְלַהֲבִיא אֶזְקָעָלְמִים וְלַחֲתָם חַזּוֹן וְנִבְיאָה וְלַמְּשֹׁחַ קָדְשָׁךְ קָדְשִׁים:**

מצוות ציון: **שְׁבָעִים** - שמיטות שבע שנים. **נִחְתַּךְ** - נגזר, כי שניהם הם מענין כריתת. **וְלַהֲתָם** - מלשון תם והשלמה. **וְלַחֲתָם** - עניינו גמר, ובדברי רבותינו ז"ל (ברכות ס"ג) "כל חותמי ברכות", וכן (נהמיה י"א) "ונעל הקתומים". כי דרך לרשום כל אחד שמו אחר גמר הכתוב. **וְלַמְּשֹׁחַ** - עניינו גדולה, כמו (ישעיה מ"ה א) "למשיחו לכורש", ולזה קראו גם כאן "משיח נגיד".

מצוות דוד: **שְׁבָעִים שְׁבָעִים נִחְתַּךְ עַל־עֲמֹק וְעַל־עֵיר קָדְשָׁךְ** - שבעים שמיטות שבע שנים נגזר על עמק ועל עיר קדש. רוץח לומר: המקום גזר שתהיה חורבן בית השני בכלות שבעים שמיטות מחורבן הראשון, והם במספר שנים ארבע מאות ותשעים. וכן היה, כי בכלות שבעים שנה מחורבן בית הראשון נבנה השני, ועמד ת"כ שנה - הרי בין הכל ת"ז שנה. **לְכָלָא הַפְּשֻׁעׁ וְגוֹי** - בחורבן בית השני ובquoishi הגולה יcallה הפשע, ויתהמו החטאות כי ימורק הכל, ויכופר העון, ויהיה זה סיבה להביא צדק עולמי, והוא משיח צדקנו אשר ימלך לעולמים. **וְלַחֲתָם חַזּוֹן וְנִבְיאָה** - אשר נגמר דברי חזון ונביא, רוץח לומר: להיות נגמר דברי חזון ונביא, והוא נגמר כל הטעמים. **וְלַמְּשֹׁחַ קָדְשִׁים** - להיות גدول קדושים בגודלה מוגבה, כי אז יהיה גדול כבוד הבית.

כה **וְתִדְעַ וְתִשְׁפֵּל מִזְמָאָה דָּבָר לְהַשִּׁיב וְלַבְּנוֹת יְרוּשָׁלָם עַד־מִשְׁיחָה נָגִיד שְׁבָעִים שְׁבָעָה וּשְׁבָעִים שְׁשִׁים וּשְׁנִים פְּשֻׁוב וּגְבַּנְתָּה רַחֲזָב וְחַרְזָן וּבְצֹוק הַעֲתִים:**

מצוות ציון: **וְחַרְזָן** - עניינו חפירה, ובדברי רבותינו ז"ל (חולין ס"ג) "חריצים ונעיצים". **וּבְצֹוק** - מלשון צוקה וצרה.

מצוות דוד: **וְתִדְעַ וְתִשְׁפֵּל מִן מֹזֵאָה דָּבָר לְהַשִּׁיב וְלַבְּנוֹת יְרוּשָׁלָם** - ממה שיוציא ומובן מזה הדבר, תדע ותשכיל עת בא להשיב ולבנות את ירושלים בגאולה שלימה, ותבין כי טעה בחשבון ועדין לא באה העת. **עַד מִשְׁיחָה נָגִיד**

דניאל

פרק ט'

מָשִׁיחַ - זה אגריפס המלך אשר יומת בעת החורבן. **וְאֵין לוֹ** - אין לו עוד בועלם, והוא כפלו עניין במילות שונות. **וְהַקּוֹדֵשׁ** - המקדש. **עַם** **גָּגִיד הַבָּא** - עםו של הנגיד הבא על ירושלים, והוא טיטוס. **וְקָצֹו בְּשָׂטָף** - אבל סופו של העם ההוא לכליון ברוב שטר, אף הבאה על ידי המשיח. **וְעַד קָז מִלְחָמָה** - המלחמה שתהיה בסוף כל המלחמות, והיא מלחמת גוג. **גָּחָרֶצֶת שׁוֹמְמוֹת** - תהיה העיר ירושלים נכרתת בכריתה שמן.

כ **וְהַגָּבֵיר בְּרִית לְרָבִים שְׁבָוע אַחַד וְחַצִּי הַשְּׁבָוע יְשִׁבְתִּית | זָבֵח וְמִגְתָּה וְעַל בְּגַנְּפָה שְׁקוֹצִים מִשְׁמָם וְעַד־כֶּלֶת וְגָחָרֶצֶת תִּפְך עַל־שָׁמָם:**

מצוות ציון: לרבים - לשרים, כמו (ירמיה מ"א א) "וּרְבֵי הַמֶּלֶךְ". **מושומים** - משותק ונאלם. **תִּפְך** - עניינו יציקה והרקה.

מצוות דוד: והַגָּבֵיר בְּרִית לְרָבִים שְׁבָוע אַחַד - מתחילה יגביר ויחזק מלך רומי כריתת ברית לשרי ישראל על משך זמן שמיטה אחת. **וְחַצִּי הַשְּׁבָוע יְשִׁבְתִּית זָבֵח וְמִגְתָּה** - אבל יפר הברית בחצי השבוע, ויבא על ירושלים ויבטל מבית ה' זבח ומנחה. **וְעַל בְּגַנְּפָה** - רוצה לומר: בגיןה המעללה, כהעוף הזה אשר יפרוש כנפיו לעוף למלعلا, והוא עניין מליצה. **שְׁקוֹצִים מִשְׁמָם** - תהיה הגוי המשוקצת והנאלה כאבן דוםם. **וְעַד כֶּלֶת וְגָחָרֶצֶת תִּפְך עַל שׁוֹמְם** - בגבאי המעללה תהיה, עד אשר תתק הצלון והכריתה על הגוי היא הנאלמה, ורוצה לומר: בכת אחת תכלת, ולא מעט מעט.

דניאל

פרק ט'

שנה, ובשניה לדריש היה גאולה שלימה והתחילה לבנות הבית, וכמו שנאמר (חגי א' א) "בְּשִׁנְתֵּשׁ שְׁפִים לְקָרְבָּנוּשׁ הַמֶּלֶךְ... נִבְזָאוּ וַיַּעֲשָׂו מֶלֶךְ בְּבֵית הָהּ".

ומה שנאמר (דברי הימים ב' ל"ו כב) "וְבִשְׁנְתֵּת אַחַת לְכֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרָס לְכָלֹת דָּבָר הֵי בְּפִי יְהוָה", כי פקידה בעלמא אשר חזרו ישראל לארצם בפקודת כורש כמו שנאמר שם, היא הייתה בכלות שביעים שנה מגילות יהוקים, שהם נ"ב שנה מגילות צדקיה, אבל גאולה שלימה יחששב שבעים שנה מגילות צדקיה כאשר אמרנו.

אבל אם יוחשב אף לגאולה שלימה ובנין בית המקדש מכיבוש יהוקים בראשונה, בכלות שביעים שנה ממנה, אם כן אין כאן חשבון כלל מגילות צדקיה, ואם כן גם החשבון האמור עד משיח נגד מהראוי גם כן לחשוב מכיבוש יהוקים בראשונה, ויעלה אם כן לעשר שמיטות, וממשיח נגד עד חורבן בית שני לא יהיה כי אם ששים שמיטות, להיות בין הכל שביעים שמיטות. ולא כן נאמר ונגזר, כי עד משיח נגד לא יעלה אף לשמונה שלימות, ומה שעד החורבן עולה אף יותר מס' ב' שמיטות.

ואם כן מזה ישכיל שיטה בחשבון, ומוסב למקרה לתחלת העניין, לומר: על ידי דברי המלאך בינותי בספרים מספר וכוכי למלאות להרכות ירושלים שביעים שנה, הוא גלות צדקיה וחורבן הבית.

רחוב ות្រוץ - רחוב העיר תהיה בנזיה וחפירה סביר לה, כדרך העושין בעיר מבצר. **וּבְצֹוק הַעֲתִים** - זמן עמידת הבית השני תהיה בצוקה, כי ימשלו בהם פרס ויון ורומי.

כו ואחריו הַשְׁבָעִים שְׁשִׁים וּשְׁנִים יִפְלֹת אֲשִׁים וְאֵין לוֹ וְהַעֵיר וְהַקּוֹדֵשׁ יְשִׁחָת עַם נֶגֶד הַבָּא וְקָצֹו בְּשָׂטָף וְעַד קָז מִלְחָמָה גָּחָרֶצֶת שְׁמָמוֹת:

מצוות ציון: בְּשָׂטָף - הוא לשון מושאל משטיפת מרוצת המים. **גָּחָרֶצֶת** - עניינו כריתת וחיתוך, וכן (ישעה י' כ) "כִּי כֶּלֶת וְגָחָרֶצֶת".

מצוות דוד: **וְאַחֲרֵי הַשְׁבָועִים שְׁשִׁים וּשְׁנִים** - ולא חל למנות עוד ארבעה שנים וכמו שכחתי למלعلا, לפיו שאין בהם שמיטה שלימה. **יִקְרָת**

דניאל
פרק ט'

פרק ט'

דניאל
פרק ט'

פרק טז

- א** בשנת אחת לזרנוש בר-אחסנור שמנרע
מפני אשר המלך על מלכות השדים:

ב בשנת אחת למלו אני דניאל ביןתי
בספרים מספר השנים אשר היה דבריה מה
אלירמיה הنبي לא מלאות לחרכות ירושלים
שבעים שנה:

ג ואתנה את-פָּנוֹ אֶל-אֱלֹהִים לבקש
תפלה ותחנונים בaczom ושק נאפר:

ד ואתפללה ליהוה אלהי ואתונה ואמרה
אגא אדי האל הגדול והנורא שמר הברית
ויחסך לאחביו ולשערי מצותיו:

ה חטינו ועינו והרשנו קרשנו ומרדנו
וסור ממזקה וממשפטיך:

ו ולא שמענו אל-עבידך הנביאים אשר
דברו בשמה אלם-מלךינו שרינו ואבתינו ואל
כל-עם הארץ:

ז לה אדי האקה ולנו בשית הפקידים בנים
הנה לאיש יהודה ולירושלים ירושלים ולכל-
ישראל קרכבים והרחחים בכל-הארצות אשר
הזכתם שם במעלם אשר מעלייך:

ח יהוה לנו בשית הפנים למלךינו לשרינו
ולאבתינו אשר חטאנו לך:

ט לאני אלהינו הרחמים והסלחות כי
מרדנו בו:

ו ולא שמענו בהול יהוה אלהינו לרכת
בתורתינו אשר נתנו לפניו ביד עבידי הנביאים:
יא ובלי-ישראל עברו את-טורתך וסור
לבלמי שמוע בקהל ותמד עליינו האלה
והשבעה אשר בתובה בתורה משה עבד
האלים כי חטאנו לו:

יב וילקם את-דבריו את-דברו ואשר-דבר עליינו
ורעל שפטינו אשר שפטינו להביה עליינו רעה
גדלה אשר לא-געשנה תחת כל-השימים כאשר
געשנה בירושלם:

דניאל
 פרק ט'

בְּ	לְ	אַ	בָּ	מְ	בָּ	כְּ	בָּ	בָּ	אַ	בָּ	בָּ	בָּ
בְּ	לְ	אַ	בָּ	וְ	חָ	אַ	פָּ	יִ	וְ	חָ	אַ	פָּ
אַ	לְ	מְ	רִ	וְ	בָּ	אַ	בָּ	בָּ	אַ	מְ	רִ	וְ
כָּ	גָּ	יִ	גָּ	עַ	הָ	וְ	עַ	כָּ	גָּ	יִ	גָּ	עַ
קָ	נְ	יִ	גָּ	עַ	הָ	וְ	עַ	כָּ	גָּ	יִ	גָּ	עַ
רָ	אַ	אַ	עַ	כָּ	מְ	אַ	עַ	וְ	שָׁ	בָּ	אַ	עַ
טָ	וְ	אַ	אַ	אַ	אַ	אַ	אַ	הָ	אַ	אַ	אַ	הָ
עָ	מְ	מְ	מְ	בָּ	חָ	וְ	לְ	שָׁ	מְ	מְ	מְ	בָּ
כָּ	חָ	חָ	רִ	בָּ	חָ	רִ	בָּ	בָּ	חָ	חָ	רִ	בָּ
טָ	אַ	בָּ	צָ	גָּ	גָּ	גָּ	אַ	וְ	אַ	בָּ	צָ	גָּ
מָ	יִ	גָּ	גָּ	גָּ	גָּ	גָּ	יִ	וְ	אַ	יִ	גָּ	גָּ
אָ	וְ	לְ	לְ	לְ	לְ	סְ	וְ	אַ	וְ	לְ	לְ	סְ
וְ	שָׁ	שָׁ	אַ	תָּ	תָּ	עַ	וְ	לְ	אַ	וְ	שָׁ	תָּ
וְ	תָּ	וְ	קָ	עַ	מְ	בָּ	וְ	לְ	אַ	וְ	תָּ	עַ
לְ	אַ	וְ	לְ	עַ	צָ	אַ	מְ	תָּ	אַ	וְ	לְ	עַ
לְ	כָּ	עַ	רִ	הָ	הָ	הָ	בָּ	וְ	אַ	וְ	לְ	עַ
לְ	אַ	וְ	אַ	תָּ	שָׁ	אַ	סָ	אַ	וְ	אַ	וְ	עַ
לְ	וְ	אַ	תָּ	לְ	לְ	אַ	בָּ	וְ	אַ	וְ	אַ	וְ
שָׁ	בָּ	עַ	וְ	עַ	עַ	וְ	עַ	בָּ	בָּ	עַ	וְ	עַ
וְ	וְ	אַ	מְ	וְ								
וְ	עַ	גָּ	תָּ	לְ	לְ	אַ	עַ	בָּ	בָּ	עַ	גָּ	תָּ
וְ	אַ	מְ	בָּ	וְ	וְ	וְ	מְ	בָּ	בָּ	אַ	מְ	בָּ
אַ	רִ	בָּ	בָּ	מְ	בָּ	בָּ	מְ	בָּ	בָּ	אַ	רִ	בָּ
בָּ	מְ	עַ	עַ	עַ	עַ	עַ	מְ	עַ	עַ	בָּ	מְ	עַ
בָּ	נְ	וְ	עַ	נְ	עַ	וְ	נְ	עַ	וְ	נְ	עַ	וְ
בָּ	לְ	בָּ										
בָּ	כָּ	תָּ										
בָּ	לְ	אַ	וְ	בָּ								
בָּ	לְ	בָּ										

כָּגּוֹן קָאֵשׁ כָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אֶת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת בָּאָה עַלְינוּ וְלֹא־חֲלִילָנוּ אֶת־פָּנָי | יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְשׁוֹבֵם עַל־גְּבוּרָה עַל־שְׁכִילָה בָּאַמְּתָה:

כָּדָה וְעַתָּה | אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הַוְצָאת אֶת־עַמְּךָ מִאֶרֶץ מִצְרָיִם בִּינְךָ חֻקָּה וּמְעַשְּׂרָךָ שְׁם כִּי־הַזָּה חָטָאת רְשָׁעָנוּ:

כָּטוֹב אֱלֹהֵינוּ כָּל־צְדָקָתָךְ יַשְׁבִּגְנָא אֶפְךָ וְתִמְתָּחֵת מְעִירָךְ יַרְוּשָׁלָם חַדְשָׁלָם כְּרִיקְדָּשָׁלָם בְּחַטָּאתָנוּ וּבְעֲוֹנוֹתָנוּ אֲבָתָנוּ יַרְוּשָׁלָם וְעַמְּךָ לְחַרְחָה לְכָל־סְבִיבָתָינוּ:

כָּזָה וְעַתָּה | שָׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל־תְּפִלָּת עַבְדָךְ וְאֶל־תְּהִנָּנוּ וְהִאר פָּנֵיךְ עַל־מִקְדָּשָׁךְ הַשָּׁמֶם לְפָנָיו אֱלֹהֵינוּ:

כָּחָדָה אֱלֹהֵינוּ | אָזְנוּ וְשָׁמַעְתֶּן כְּקָחָתְךָ עִזּוֹתָךְ וְרָאָתֶן שְׁמָמְתָינוּ וְהַשֵּׁיר אֲשֶׁר־גַּנְגָּרָא שְׁמַעְתֶּן עַל־ךָ כִּי | לֹא עַל־צְדָקָתָנוּ אֲנַחֲנוּ מְפִילִים תְּחִנְנוּנִינוּ לְפָנֶיךָ כִּי־עַל־רְחָמָתְךָ הַרְבִּים:

כָּטָה אֱלֹהֵינוּ | שְׁפָעָתְךָ אֱלֹהֵינוּ | סְלָחָה אֱלֹהֵינוּ הַקְּשִׁיבָה וְעַשָּׂה אֶל־תְּאַחֲרָה לְמַעַן אֱלֹהֵינוּ כִּי שְׁמַעְתֶּן נִקְרָא עַל־עִירָךְ וְעַל־עַמָּךָ:

כָּבָה וְעוֹד אָנָי מִדְבָּר וּמִתְפָּלֵל וּמִתְוֹדֵל חַטָּאתִי וְחַטָּאת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּמִפְּלֵל תְּחִנְתִּי לְפָנֵיל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל־הַר־קָדְשָׁךְ אֱלֹהֵינוּ:

כָּכָה וְעוֹד אָנָי מִדְבָּר בְּתִפְלָה וְהַאֲישׁ גַּבְרִיאָל אֲשֶׁר רָאָתִי בְּקָזְזָן בְּתִחְלָה מַעַף בִּרְיעָה נָגַע אֶל־כְּבָשָׁת מְנַחְתִּי־עַרְבָּה:

כָּכְבָּה נִגְבּוֹן וְנִזְבְּרָה עַמִּי וַיֹּאמֶר דָּנִיאָל עַתָּה יָצָאָתִי לְהַשְׁכִּילָךְ בִּיהְנָה:

כָּכָה בְּתִחְלָתָךְ תְּחִנְתִּי יְהוָה יְהָזָקָא דָּבָר וְאָנָי בְּאַתִּי לְהַגִּיד בְּיַד חִמּוֹקוֹת אַתָּה וּבְיַד בְּדָבָר וְהַבָּנוּ בְּמִרְאָה:

דניאל
פרק ט'

כג) שָׁבָעִים שָׁבָעִים נַחֲתָה עַל־עַמֶּךָ וְעַל־
עִיר קָדְשָׁךָ לְכָלָא הַפְּשָׁע וְלֹחָם חָטָאת
חַטָּאת וְלֹכֶר עָזָן וְלֹהֵבָא אֲזָק עַלְמָיִם וְלֹחָתָם
חַזּוֹן וְגַבְּיאָה וְלֹמֶשֶׁת קָדְשָׁה גָּדוֹשִׁים:

כח) וְתָלָע וְתָשַׂל מִזְמָא דָבָר לְהַשִּׁיב
וְלֹבָנוֹת יְרוֹשָׁלָם עַד־מִשְׁיחָה נָגִיד שָׁבָעִים שָׁבָעִים
וְשָׁבָעִים שָׁשִׁים וְשָׁנִים מִשּׁוּב וְגַבְּנָתָה רַעֲזָב
וְחַרְיוֹץ וּבָצָוק הַעֲתִים:

כט) וְאַתָּה רִי הַשָּׁבָעִים שָׁשִׁים וְשָׁנִים יְפָרַת
מִשְׁיחָה וְאַיִן לוֹ וְהַעַיר וְהַקָּדֵש יְשַׁחַת עִם נָגִיד
הַבָּא וְקָצֹו בְּשָׁטָף וְעַד קַז מִלְחָמָה גַּתְרָאָת
שְׁמָמוֹת:

כז) וְהַגְּבִיר בְּרִית לְרַבִּים שְׁבוּעָ אֶחָד וְחַצִּי
הַשְּׁבָעָה יְשַׁבֵּית וְזָבָח וְמִנְחָה וְעַל כְּנָף שְׁקוֹצִים
אֲשֶׁרֶם וְעַד־כָּלָה וְגַחְרָצָה תַּחַד עַל־שָׁמָם:

ככ)	ש	ש	ב	ע	ע	ו
ע	ק	ל	ה	ה	ו	
מ	ו	ע	ו	א	ע	ו
ח	ו	ו	ל	ג	ג	
ו	ו	ו	מ	מ	ד	ל
ו	ג	ע	מ	ג	ש	ש
ו	ש	ו	ת	ו	ו	ר
ו	ו	ה				
כג)	ו	ה	ש	ו	ג	
א	ו	ל	ו	ו	י	ג
ה	ו	ב	ו	ג	מ	ג
א	ו	ב	ל	ש	א	ו
ה	ג	ו	ו	כ	ו	ש
א	ו	כ	ו	ת	ע	ש

